

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

Zakon br. 05/L -110

O ZATEZNOJ KAMATI U KOMERCIJALNIM TRANSAKCIJAMA

Skupština Republike Kosova,

Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova,

usvaja:

**ZAKON O ZATEZNOJ KAMATI U KOMERCIJALNIM
TRANSAKCIJAMA**

Član 1
Svrha

1. Cilj ovog zakona je sprečavanje zakašnjanja plaćanja trgovačkih transakcija, kao i određivanje pravila za rokove i način obračuna zatezne kamate pri snabdevanju robom i uslugama između trgovačkih društava ili između trgovačkih društava i javnih organa kako bi se obezbedilo odgovarajuće funkcionisanje tržišta podsticanjem konkurencije trgovačkih društava.

2. Ovaj zakon je delimično u skladu sa Direktivom 2011/7/EU Evropskog parlamenta i Saveta od 16. februara 2011. o borbi protiv zakasnelih isplata u komercijalnim transakcijama, Službeni list Evropske unije, serija L, br. 48. datum: 23.2.2011, str. 1-10.

Član 2
Delokrug

1. Ovaj zakon se primenjuje na sve uplate, za naknadu za trgovačke i pravne poslove.

2. Ovaj zakon se ne primenjuje na sledeće obaveze i plaćanja za pravne i trgovinske poslove:

- 2.1. Koja su predmet stečajne procedure pokrenute protiv dužnika, uključujući i slučajeve restrukturiranja duga;
- 2.2. Koja proističu iz ugovora sa potrošačima;
- 2.3. Zatezne kamate za transakcije između fizičkih i pravnih lica sa licenciranim finansijskim institucijama na Kosovu, koje Centralna banka Republike Kosova (CBK) reguliše podzakonskim aktom.

Član 3 **Definicije**

1. Izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1.1. **Trgovačke transakcije** - transakcije između trgovačkih društava ili između trgovinskih društava i javnih organa, koje vode do isporuke robe, odnosno pružanja usluga uz naknadu;
- 1.2. **Javni organ**- svaki javni ugovorni organ, uključujući jedinice centralne vlasti, jedinice lokalne samouprave, javna preduzeća i sve institucije osnovane u skladu sa Ustavom Kosova, bez obzira na vrednost ugovora;
- 1.3. **Trgovačko društvo** - svako trgovačko društvo, osnovano prema odgovarajućem Zakonu o trgovačkim društvima;
- 1.4. **Zakasnelo plaćanje** - plaćanje koje nije izvršeno u ugovorenom ili zakonskog roku koji je predviđen za plaćanje i kada se ispune uslovi koji su predviđeni u članovima 4 ili 5 ovog zakona;
- 1.5. **Zatezna kamata** - zakonska kamata na zakasnelo plaćanje, odnosno kamata po stopi dogovorenoj između strana, na trgovačke transakcije između njih, koje su predmet ovog zakona, u skladu sa članom 8 ovog zakona;
- 1.6. **Zakonska zatezna kamata** - obična kamata na zakasnelo plaćanje po stopi koja je jednaka zbiru referentne kamatne stope i kamate koja iznosi najmanje osam (8) poena procenta;
- 1.7. **Referentna kamatna stopa** - za potrebe ovog zakona, je prosečna kamatna stopa na nove kredite u poslednjih šest (6) meseci koju je CBK objavio;
- 1.8. **Iznos za plaćanje** - glavni iznos koji je trebao biti plaćen unutar ugovornog ili zakonskog roka plaćanja, uključujući poreze, takse ili naknade navedene na računu ili odgovarajućem zahtevu za plaćanje;
- 1.9. **Zadržavanje prava vlasništva** - ugovorni sporazum prema kojem prodavac zadržava pravo vlasništva nad predmetnom robom dok cena ne bude plaćena u celosti;
- 1.10. **Ministarstvo** – odgovarajuće Ministarstvo za trgovinu i industriju;
- 1.11. **CBK** – Centralna banka Republike Kosova.

Član 4

Transakcije između trgovačkih društava

1. U poslovnim transakcijama između preduzeća poverilac ima pravo na kamatu na zakasnelo plaćanje bez potrebe opomene, ako su zadovoljeni sledeći uslovi:

1.1. poverilac je ispunio svoje ugovorne i pravne obaveze; i

1.2. poverilac nije na vreme primio preostali iznos, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.

2. U trgovačkim transakcijama na zakasnele uplate treba primeniti zakonsku kamatu

3. Svakih šest (6) meseci kalendarske godine, 1. februara i 1. avgusta, CBK objavljuje referentnu kamatnu stopu, kao deo zakonske zatezne kamate.

4. U slučajevima kada CBK nije objavila referentnu stopu, koristi će se poslednja referentna stopa koju je objavila Centralna banka Republike Kosova.

5. Zakonska zatezna kamata koja se primenjuje u komercijalnim transakcijama je referentna kamatna stopa, koja važi narednih šest (6) meseci, plus kamata od najmanje 8 odsto.

6. Ako su uslovi navedeni u stavu 1 ovog člana zadovoljeni:

6.1. nakon isteka roka predviđenog za uplatu, odnosno isteka roka koji je utvrđen ugovorom, poverilac ima pravo na zateznu kamatu;

6.2. ukoliko datum, odnosno rok uplate nije određen ugovorom, poverilac ima pravo na zateznu kamatu nakon isteka bilo kog od dole navedenih vremenskih rokova:

6.2.1. trideset (30) kalendarskih dana nakon što je dužnik primio račun ili odgovarajući zahtev za plaćanje;

6.2.2. datum prijema računa ili odgovarajućeg zahteva za uplatu je nepoznat, trideset (30) kalendarskih dana nakon prijema robe ili usluga;

6.2.3. ako dužnik primi račun ili odgovarajući zahtev za plaćanje pre prijema robe ili usluga, trideset (30) kalendarskih dana nakon datuma prijema robe ili usluga;

6.2.4. ako je postupak prijema, odnosno provere kojom se potvrđuje usklađenost robe ili usluga s ugovorom, predviđen zakonom ili ugovorom te ako dužnik primi račun, odnosno, odgovarajući zahtev za plaćanje pre ili na dan na koji se odvija takav prihvatanje, odnosno provera, rok je trideset (30) kalendarskih dana nakon tog datuma.

7. Ako je predviđen postupak prijema, odnosno provere, kojom se potvrđuje usklađenost robe ili usluga s ugovorom, osigurava se da najduže trajanje tog postupka ne pređe trideset (30) kalendarskih dana od datuma prijema robe ili usluga, osim ako je drukčije određeno ugovorom, te uz uslov da to nije posebno nepravedno prema poveriocu u smislu člana 8 ovog zakona.

8. Ugovorne strane garantuju da rok plaćanja utvrđen u ugovoru ne može biti duži od šezdeset (60) kalendarskih dana, osim ako je što drugo ugovoreno, te uz uslov da to nije nepravedno prema poveriocu u smislu člana 8 ovog zakona.

Član 5

Transakcije između trgovačkih društava i javnih organa

1. U poslovnim transakcijama u kojima je dužnik javni organ, poverilac, nakon isteka razdoblja utvrđenog u stavovima 3, 4 ili 5 ovog člana, ima pravo na zakonsku kamatu na zakasnelo plaćanje, bez potrebe opomene, kada se ispune sledeći uslovi:

1.1. poverilac je ispunio svoje ugovorne i zakonske obaveze; i

1.2. poverilac nije na vreme primio dospeli iznos, osim ako dužnik nije odgovoran za kašnjenje.

2. U trgovačkim transakcijama treba primeniti zakonsku zateznu kamatu na zakasnele uplate, kao i zakasnele isporuke roba i usluga.

3. CBK objavljuje svakih šest (6) meseci, 1. februara i 1. avgusta kalendarske godine, referentnu kamatu kao deo zakonske kamate.

4. Ukoliko CBK nije objavila referentnu stopu, koristiće se poslednja referentna stopa koju je objavila CBK.

5. Zakonska zatezna kamata koja se primenjuje u trgovačkim transakcijama je referentna i važi za narednih šest (6) meseci, uz dodavanje najmanje osam (8) poena procenta.

6. U poslovnim transakcijama u kojima je dužnik javni organ:

6.1. rok plaćanja ne prelazi nijedan od sledećih vremenskih rokova:

6.1.1. trideset (30) kalendarskih dana nakon što dužnik dobije račun, odnosno odgovarajući zahtev za plaćanje;

6.1.2. ukoliko je datum prijema računa, odnosno, odgovarajućeg zahteva za plaćanje nepoznat, trideset (30) kalendarskih dana nakon prijema robe ili usluga;

6.1.3. ukoliko dužnik primi račun, odnosno odgovarajući zahtev za plaćanje, pre prijema robe ili usluga, trideset (30) kalendarskih dana nakon prijema robe ili usluga;

6.1.4. ukoliko je postupak prijema, odnosno, provere kojom se potvrđuje usklađenost robe ili usluga određen zakonom ili ugovorom, te ako dužnik primi račun, odnosno, odgovarajući zahtev za plaćanje pre ili na dan kada se vrši prijem, odnosno provera, uplatu treba izvršiti u roku od trideset (30) kalendarskih dana nakon tog datuma.

6.2. datum prijema računa ne određuje se ugovorom između dužnika i poverilaca.

7. Najduže trajanje postupka prijema, odnosno provjere, navedenog u stavu 3.1.4. ovog člana, ne može da pređe trideset (30) kalendarskih dana od datuma prijema robe ili usluga, osim ako drukčije nije određeno ugovorom ili nekim drugim dokumentom, te uz uslov da to nije nepravedno prema poveriocu u smislu člana 8 ovog zakona

8. Ukoliko rok za uplatu, u skladu sa ugovorom, ne prelazi zakonske rokove predviđene u stavu 6. ovog člana, osim ukoliko su se strane izričito složile i pod uslovom da je to objektivno opravdano, imajući u vidu prirodu i posebnost ugovora, a u svakom slučaju ne duže od šesdeset (60) kalendarskih dana.

Član 6 **Vremenski rokovi plaćanja**

Ovaj Zakon ne dovodi u pitanje mogućnost da se strane dogovore, podvrgavajući se pri tom relevantnim odredbama Zakona o obligacionim odnosima, o vremenskim rokovima za uplatu rata. U takvim slučajevima, ako se neka od rata ne uplati u dogovorenom roku, kamata i naknada koje su predviđene ovim zakonom izračunavaju se samo za ne uplaćene iznose.

Član 7 **Naknada za troškove naplate**

1. Kada zatezna kamata postane naplativa u poslovnim transakcijama između trgovačkih društava, shodno članu 4 ovog zakona i u trgovačkim transakcijama između trgovačkih društava i javnih organa, shodno članu 5 ovog Zakona, takođe za nadoknadu troškova povraćaja, poverilac ima pravo na naplatu od dužnika određenog iznosa od najmanje četrdeset (40.00) evra.

2. Kao naknada poverioca za troškove povraćaja fiksni iznos iz stava 1 ovog člana je naplativ bez potrebe za podsećanjem.

3. Pored fiksnog iznosa iz stava 1 ovog člana, poverilac ima pravo da od dužnika naplati razumnu naknadu za svaki trošak za povraćaj koji prelazi ovaj fiksni iznos i koji je nastao zbog kašnjenja uplate dužnika. Tu se mogu obuhvatiti troškovi koji su između ostalog nastali za angažovanje advokata ili privatnog izvršioca.

Član 8 **Nepravedni ugovorni uslovi ili postupanja**

1. Ugovorni uslov ili praksa, koji se odnose na rok plaćanja, visinu zatezne kamate za nadoknadu troškova povraćaja ili je neizvršiva ili ima razloga za prijavu za nadoknadu štete ukoliko je nepravedna prema poveriocu.. Pri određivanju je li ugovorni uslov ili postupanje nepravedno prema poveriocu razmatraju se sve okolnosti slučaja, uključujući:

1.1. svako posebno odstupanje od dobre poslovne prakse, suprotno dobroj veri i poštenom poslovanju;

1.2. prirodu proizvoda ili usluge; i

1.3. pitanje o tome da li dužnik ima opravdan razlog za odstupanje od roka za uplatu zakonske zatezne kamate na zakasnelo plaćanje, navedeno u članu 4 stav 6 ovog zakona, članu 5 stavovi 6 i 8 ovog zakona ili od fiksnog iznosa iz člana 7 podstav 1 ovog zakona.

2. Za potrebe stava 1 ovog člana, ugovorni uslov ili praksa koja ne uzima u obzir zateznu kamatu smatra se nepravednim.

3. Za potrebe stava 1 ovog člana, ugovorni uslov ili praksa koja ne uzima u obzir nadoknadu troškova povraćaja u skladu sa članom 7 ovog zakona smatra se nepravednim.

Član 9

Transparentnost i dizanje svesti

1. Ministarstvo trgovine i industrije se brinu o tome da se obezbedi transparentnost u pogledu prava i obaveza koja proizlaze iz ovog zakona.

2. CBK stavlja javnosti na raspolaganje referentnu kamatu svakih šest (6) meseci kao što je propisano ovim zakonom, stavljajući ovu informaciju na raspolaganje svim zainteresovanim stranama i objavljivanjem na službenoj internet stranici.

3. Ministarstvo trgovine i industrije će pripremati posebne publikacije, promotivne kampanje ili svaka druga funkcionalna sredstva za povećanje svesti o pravnim sredstvima za zateznu kamatu među trgovačkim društvima i javnim organima.

Član 10

Zadržavanje prava vlasništva

Prodavac zadržava pravo vlasništva nad robom dok ona ne bude u celosti plaćena, ukoliko su se kupac i prodavac posebno složili sa klauzulom o zadržavanju prava vlasništva pre isporuke robe.

Član 11

Prilagodljivo sprovođenje odredaba Zakona o obligacionim odnosima

U nedostatku odredaba utvrđenih ovim zakonom, prilagodljivo se sprovode odredbe Zakona o obligacionim odnosima, izuzev članova 382 i 333.

Član 12

Konačne odredbe

1. Odredbe Zakona o obligacionim odnosima, koje uređuju zateznu kamatu, ostaju na snazi za sklopljene ugovore i račune izdate pre stupanja na snagu ovog zakona.

2. CBK donosi podzakonska akta o zateznoj kamati u skladu sa članom 2 podstav 2.3 ovog zakona, najkasnije šest (6) meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 13
Stupanje na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu petnaest (15) dana posle objavljivanja u Službenom listu Republike Kosova.

Zakon br. 05/L -110
28. oktobar 2016.

Predsednik Skupštine Republike Kosova

Kadri VESELI